
Unele considerații teoretice privind Economia Deschisă

Assoc. prof. Mădălina-Gabriela ANGHEL PhD (*madalinagabriela_angel@yahoo.com*)

Artifex University of Bucharest

Lecturer Ștefan Virgil IACOB PhD (*stefaniacob79@yahoo.com*)

Artifex University of Bucharest

Daniel DUMITRU PhD Student (*dumitru.teticdaniel@gmail.com*)

Bucharest University of Economic Studies

Ștefan Gabriel DUMBRAVĂ PhD Student (*stefan.dumbrava@gmail.com*)

Bucharest University of Economic Studies

Abstract

Pornind de la maxima lui Benjamin Franklin, conform căreia Nici o națiune nu a fost vreodată distrusă de comerț, ajungem la concluzia că producția într-o societate deschisă sau închisă trebuie să fie destinată pieței. În acest sens, economia este integrată și consumatorii dispun de bunuri și servicii dintre care pot să aleagă, iar economiștii au mai multe posibilități de a stabili modalitățile de investire în continuare.

Economia deschisă trebuie să fie înțeleasă ca fiind aceea în care variabilele macroeconomice cheie, care măsoară interacțiunile dintre țări se manifestă plenar. Identitățile contabile dezvăluie o cheie prin care factorii de producție pe care îi considerăm să fie luați în seamă atunci când ne referim la o economie deschisă.

În Uniunea Europeană piața comunitară este o piață deschisă, în sensul că fiecare țară, fiecare agent economic din fiecare țară, are posibilitatea, conform Directivei liberei circulații a bunurilor și serviciilor, să se miște și să vină pe piață cu produsele și serviciile respective.

Fluxurile internaționale de capital și balanța comercială este o problemă care se pune într-o economie, fie ea închisă sau deschisă, deoarece capitalul internațional crează pentru fiecare națiune posibilitatea de a produce mai mult, peste cerințele pieței interne. În acest context, putem modela corelația care există între piața internațională și balanța comercială de plăți externe în sensul că, o națiune cu posibilități reduse de a produce mai mult decât nevoile proprii țării și nu dispune de toate materiile, materialele și componentele necesare, trebuie să recurgă la importuri. Importurile, care în Uniunea Europeană sunt considerate vânzare-cumpărare, înseamnă că din economia națională o parte se duce pentru a cumpăra din exterior. Apoi, pentru a elucida pe deplin această situație, luăm și reversul în care o economie

produce mult mai mult decât propriile nevoi și realizează exporturi. Întâlnim astfel două categorii de națiuni și anume națiuni cu economie deschisă sau închisă care au excedent și economii închise sau deschise care au deficit. Din aceasta putem face și calculul parității puterii de cumpărare, care stă la baza comparabilității eficiente între state.

În acest articol, pentru a atinge acest obiectiv menționat mai sus, am utilizat o metodologie complexă, de analiză logică, interpretativă, utilizarea de metode și modele econometrice pe care le-am adaptat la specificul și cerința unei economii închise, deschise, mici sau mari.

Cuvinte cheie: economie, piață, producție, capital, factori, balanță comercială.

Clasificarea JEL: E20, E30

Introducere

În articolul *Unele considerații teoretice privind Economia Deschisă*, am pornit de la faptul că în cadrul entităților economice, ale economiilor naționale și pe plan mai larg, mondial, întotdeauna există nevoia ca bunurile și serviciile să aibă liberă circulație. Așa dar, putem extinde și preciza că economia liberă a unei țări se încadrează, de fapt trebuie să se încadreze, în economia liberă a Uniunii Europene, a Europei pe plan mai larg sau pe plan mondial, în contextul general global.

Am analizat în acest sens economiile închise și deschise, efectuând unele precizări privind împărțirea cheltuielilor pentru producție, pentru componente ale structurii economice sau pentru participare pe plan mai larg.

De asemenea, ne-am referit la nivelul cheltuielilor pentru importuri care sunt incluse în cheltuielile interne și pentru că uneori serviciile importate din străinătate nu fac parte din producția internă, însă acelea asigură dezvoltarea corelată a economiei în perioade importante.

Din identitatea conturilor de venit național am arătat că producția internă, cheltuielile interne, respectiv exporturile nete sunt legate între ele. În acest sens, exporturile nete reprezintă exportul, sau ieșirea de bunuri și servicii și cheltuielile pentru importuri de bunuri și servicii. În funcție de mărimea algebrică a acestui export net, discutăm și despre capacitatea unei economii de a-și satisface nevoile și de a putea să producă în concordanță cu nevoile sale.

În mod indubitabil, problema importurilor și exporturilor nu poate fi simplificată și eliminată deoarece este imposibil în condițiile actuale ca cel puțin o singură națiune de pe glob să funcționeze în condiții autarhice, de economie perfect închisă. De aceea, referirile la economia închisă sau deschisă capătă semnificație în contextul acestei analize.

Totodată, legea unui preț aplicat pe plan internațional sugerează că exportul și importul sunt foarte sensibile la mișcările privind rata de schimb. Spunem aceasta deoarece, cu excepția Grupului Euro din Uniunea Europeană, în restul statelor lumii este vorba despre importuri și exporturi bazate pe cursuri de schimb, care dau semnificație volumului celor două laturi ale schimburilor comerciale generatoare, respectiv export și import.

În altă ordine de idei, am analizat situațiile privind identitatea conturilor de venit național, care arată și exprimă efectul ieșirii nete, a exportului net, întotdeauna egal algebric cu balanța comercială.

Am căutat să adaptăm unele modele statistico-econometrice care în utilizarea datelor specifice unei economii deschise, închise, mai mici sau mai mari, pot conduce la obținerea de parametri în baza cărora să se realizeze o pevizuie pentru perioada următoare.

Am acordat atenție și parității puterii de cumpărare, care este un indicator ce trebuie analizat în cazul unei economii, mai ales în contextul în care la nivel micro avem nevoie de comparații, dar și la nivel macroeconomic avem nevoie de comparații internaționale care trebuie să fie realizate în termeni cât mai preciși.

Literature review

Situația economiilor naționale, fie că sunt închise sau deschise, probleme legate de împărțirea cheltuielilor pentru producție, cele ale importurilor și exporturilor nu pot fi neglijate și pe cate de consecință au fost analizate de o serie de cercetători. Astfel, Akçomaka, I.S. and Weel, B. (2009) abordează în lucrarea lor problema capitalului social și impactul pe care îl au investițiile în cercetare-dezvoltare asupra creșterii economice. Anghelache, C. (2008) și Anghelache, C., Anghel, M. (2014) pun în evidență factorii care influențează creșterea economică a unei națiuni și de asemenea, prezintă o serie de metode și modele de analiză statistico-econometrică a fenomenelor economice cu care se confruntă aceste economii. În același sens este îndreptată și lucrarea lui Capanu, I and Anghelache, C. (2000) în care autorii pun în evidență indicatorii economici care pot fi calculați pentru asigurarea unui management de calitate la nivel micro și macroeconomic. Cicak, K., Soric, P. (2015) sunt preocupați de corelația dintre investițiile străine directe și creșterea economică, făcând în acest sens un studiu asupra țărilor europene care se află în tranziție. Diaconu, A., Popovici, M., Mirea M., Samson, T. (2017) pun în evidență prin studiul lor efectul pe care îl are modificarea majoră a prețurilor asupra cererii de bunuri și servicii. Pistoresi, B., Rinaldi, A. (2012) prezintă în studiul lor impactul pe care îl au exporturile și importurile asupra creșterii economice.

Metodologie, date, rezultate și discuții

Chiar dacă nu părășiți niciodată orașul natal, sunteți un participant activ la economia globală. Când efectuați o depunere în banca locală, banca ar putea împrumuta acele fonduri la vecinul tău de alături sau la o companie japoneză care construiește o fabrică afară Tokyo.

Deoarece economia națională este integrată cu multe altele din întreaga lume, consumatorii au mai multe bunuri și servicii dintre care să aleagă, iar economiștii au mai multe oportunități de a-și investi în rezerve.

În realitate, majoritatea economiilor sunt deschise, exportă bunuri și servicii în străinătate, importă bunuri și servicii din străinătate și împrumută pe piețele financiare mondiale.

Exporturile din Statele Unite Statele reprezintă aproximativ 14% din PIB, iar importurile reprezintă aproximativ 17%. Comerțul este chiar mai important pentru multe alte țări. Astfel, importurile și exporturile sunt de aproximativ un sfert din PIB în China, o treime în Canada și jumătate în Germania. În aceste țări, comerțul internațional este esențial pentru analiza evoluțiilor economice și formularea politicilor economice.

Pentru a înțelege cum funcționează economia deschisă, trebuie să înțelegem variabilele macroeconomice cheie care măsoară interacțiunile dintre țări. Identitățile contabile dezvăluie o cheie de perspectivă: fluxul de bunuri și servicii dincolo de frontierele naționale, care sunt întotdeauna egale cu un flux echivalent de fonduri pentru finanțarea acumulării de capital.

În continuare dezvoltăm un model al economiei mici deschise care corespunde modelului pentru o economie închisă. Modelul prezintă factorii care determină dacă o țară este un debitor sau un creditor pe piețele mondiale și cum politicile în țară și în străinătate afectează fluxurile de capital și mărfuri.

Diferența macroeconomică cheie între economiile deschise și cele închise este aceea că, într-o economie deschisă, cheltuielile unei țări într-un anumit an nu trebuie să fie egale cu producția sa de bunuri și servicii. O țară poate cheltui mai mult decât produce prin împrumuturi din străinătate, sau poate cheltui mai puțin decât produce și poate împrumuta diferența de pe alte piețe.

Dacă luăm în considerare cheltuielile pentru producția de bunuri și servicii a unei economii închise, rezultă că toată producția este vândută pe plan intern, iar cheltuielile sunt împărțite în trei componente: consum, investiții și achiziții guvernamentale. Într-o economie deschisă, o parte din producție este vândută pe plan intern, iar o parte este exportată pentru a fi vândută în străinătate. Putem împărți cheltuielile pentru producția Y a unei economii deschise în patru componente:

C^d consumul de bunuri și servicii interne,
 I^d investiții în bunuri și servicii interne,
 G^d achiziții guvernamentale de bunuri și servicii interne,
 X exporturile de bunuri și servicii interne.
Structura cheltuielilor în aceste componente se exprimă prin relația:
$$Y = C^d + I^d + G^d + X$$

Suma primilor trei termeni, $C^d + I^d + G^d$, reprezintă cheltuielile interne pentru bunuri și servicii interne. Al patrulea termen, X , constă în cheltuielile externe pentru bunuri interne și servicii.

Cheltuielile pentru toate bunurile și serviciile sunt egale cu cheltuielile interne pentru bunuri interne și servicii plus cheltuielile interne pentru bunuri și servicii străine. Prin urmare, consumul total, C , este egal cu consumul de bunuri și servicii autohtone C^d plus consumul de bunuri și servicii străine C^f , iar investiția totală I este egală cu investiția în bunuri și servicii interne I^d plus investiții în bunuri și servicii străine. Achizițiile publice totale G sunt egale cu achizițiile guvernamentale de bunuri interne și servicii G^d plus achiziții guvernamentale de bunuri și servicii străine G^f .

Prin urmare, putem prezenta relațiile:

$$C = C^d + C^f ; I = I^d + I^f , G = G^d + G^f$$

Înlocuindu-se aceste trei ecuații în identitatea de mai sus, obținem:

$$Y = (C - C^f) + (I - I^f) + (G - G^f) + X$$

Rearanjând ecuația, vom obține:

$$Y = C + I + G + X - (C^f + I^f + G^f)$$

Suma cheltuielilor interne cu bunuri și servicii străine ($C^f + I^f + G^f$) reprezintă cheltuielile pentru importuri (IM). Putem scrie astfel identitatea pentru conturile de venit național identitate sub forma:

$$Y = C + I + G + X - IM$$

Deoarece cheltuielile pentru importuri sunt incluse în cheltuielile interne ($C + I + G$), și pentru că bunurile și serviciile importate din străinătate nu fac parte din producția internă, în această ecuație se deduc cheltuielile pentru importuri. Definirea exporturilor nete ca exporturi minus importuri ($NX = X - IM$), conduce la identitatea $Y = C + I + G + NX$.

Această ecuație evidențiază că cheltuielile pentru producția internă reprezintă suma consumului, investițiilor, achizițiilor guvernamentale și exporturilor nete. Aceasta este forma comună a identității conturilor de venit național.

Identitatea conturilor de venit național arată că producția internă, cheltuielile interne și, respectiv, exporturile nete sunt legate: $NX = Y - (C + I + G)$, care se poate scrie:

$$\text{Exporturi nete} = \text{Ieșire} - \text{Cheltuieli interne}$$

Această ecuație arată că, într-o economie deschisă, cheltuielile interne nu trebuie să fie egale cu producția de bunuri și servicii. Dacă producția depășește cheltuielile interne, exportăm diferența: exporturile nete sunt pozitive. Dacă producția nu face față cheltuielilor interne, importăm diferența: exporturile nete sunt negative.

Fluxurile internaționale de capital și balanța comercială reprezintă o altă problemă care se pune într-o economie, fie ea închisă sau deschisă.

Într-o economie deschisă, ca și în economia închisă, piețele financiare și piețele de mărfuri sunt strâns legate. Pentru a stabili relația, trebuie să rescriem identitatea conturilor de venit național din punct de vedere al economisirii și investiției. Identitatea de început este:

$$Y = C + I + G + NX$$

Scădem C și G din ambele părți și obținem:

$$Y - C - G = I + NX$$

Reamintim că $Y - C - G$ este economisirea națională S , care este egală cu suma economisirii private, $Y - T - C$, și a economiilor publice, $T - G$, unde T reprezintă suma pentru impozite. Prin urmare, obținem:

$$S = I + NX$$

Scăzând I din ambele părți ale ecuației, putem scrie identitatea conturilor de venit național ca:

$$S - I = NX$$

Această formă a identității conturilor de venit național arată că într-o economie cu export net, exporturile trebuie să fie întotdeauna egale cu diferența dintre economisire și investiți.

Să studiem mai atent fiecare parte a acestei identități. Partea dreaptă, NX , exprimă exporturile nete de bunuri și servicii. Exporturile nete trebuie analizate în corelație cu balanța comercială, pentru a constata cu ce se soldează comerțul cu bunuri și servicii, care se îndepărtează de standardul normal de importuri și exporturi egale.

Partea stângă a identității este diferența dintre economisirea internă și investițiile interne, $S - I$, pe care o vom numi ieșire netă de capital. Ieșirea

netă de capital este egală cu suma pe care rezidenții interni o împrumută în străinătate minus suma pe care străinii o împrumută în țara considerată.

Dacă ieșirea netă de capital este pozitivă, economiile naționale depășesc investiția și țara împrumută surplusul în străinătate. Dacă ieșirea netă de capital este negativă, economia se confruntă cu un flux de capital. Investițiile depășesc economisirea, iar economia finanțează această investiție suplimentară prin împrumuturi din străinătate. Astfel, capitalul net reflectă fluxul internațional de fonduri pentru finanțarea acumulării de capital.

Identitatea conturilor de venit național arată că ieșirea netă de capital întotdeauna este egală, algebric, cu balanța comercială, deci, Ieșirea netă de capital = Balanța comercială:

$$S - I = NX$$

Dacă $S - I$ și NX sunt pozitive, avem un excedent comercial. În acest caz, suntem net creditor pe piețele financiare mondiale și exportăm mai multe bunuri decât importăm.

Dacă $S - I$ și NX sunt negative, avem un deficit comercial. În acest caz, suntem debitori neti pe piețele financiare mondiale și importăm mai multe mărfuri decât exportăm.

Paritatea Puterii de cumpărare este un alt indicator care trebuie analizat în cazul unei economii.

Legea unui preț aplicat pe plan internațional sugerează că exportul net este foarte sensibil la mișcări mici determinate de rata de schimb.

Am arătat cum funcționează o economie deschisă mică. Am examinat factorii determinanți ai fluxului internațional de fonduri pentru acumularea de capital și fluxul internațional de bunuri și servicii.

Economia pe care am studiat-o a fost una *mică* în sensul că rata dobânzii este fixată de piețele financiare mondiale. Am presupus că această economie nu afectează rata dobânzii mondiale și că economia se poate împrumuta și împrumută la rata dobânzii mondiale în sume nelimitate.

În economia închisă, rata dobânzii interne echilibrează economisirea internă și investițiile interne, arătând că politicile care influențează economisirea sau investițiile modifică rata de echilibru a dobânzii.

Deficitele mari ale comerțului din anii 1980, 1990 și 2000 arată importanța piețelor financiare internaționale pentru finanțarea investițiilor în orice economie. Prin urmare, analiza economiei închise nu poate explica în totalitate impactul politicilor asupra unei economii deschise mari.

Cu toate acestea, economia oricărei țări nu este atât de mică sau atât de deschisă încât analiza acestui fapt să se facă perfect. În primul rând, unele țări sunt suficient de mari pentru a putea influența piețele financiare mondiale.

În al doilea rând, capitalul poate să se miște ușor în alte țări. Dacă indivizii preferă să-și păstreze economiile și nu activele străine, fondurile pentru acumularea de capital nu se vor mișca liber pentru a echivala ratele dobânzilor în toate țările. Din aceste două motive, nu putem aplica direct un model al economiei mici deschise.

Când analizăm politica unei țări mari, trebuie să combinăm logica economiei închise cu economia mică deschisă. În aceste situații intermediare, există împrumuturi interne și împrumuturi internaționale, dar rata dobânzii este variabilă dependentă de piețele financiare mondiale.

Cu cât economia se împrumută din exterior, cu atât va fi mai mare rata dobânzii care se oferă investitorilor străini.

Să considerăm o reducere a economisirii naționale ca urmare a unei expansiuni fiscale. La fel ca în economia închisă, această politică conduce la creșterea ratei dobânzii reale și exclude investițiile interne. Ca și în economia mică deschisă, reducerea și ieșirea netă de capital, conduc la deficit comercial și la aprecierea cursului de schimb.

Concluzii

Din modul în care a fost prezentat articolul *Unele considerații teoretice privind Economia Deschisă*, se pot extrage unele concluzii, mai ales cu caracter teoretic, dar ușor adaptabile și aplicabile în situația concretă. O primă concluzie este aceea că economia națională este integrată cu multe altele din întreaga lume și de aceea în previziunea activității unei economii naționale trebuie să se țină seama și de un studiu de marketing realizat pe plan internațional.

Aceasta asigură posibilitatea stabilirii unor domenii în care economia pe plan mondial are deficiențe și atunci putem produce pentru export, sau pe plan internațional producția este excedentară în unele domenii care interesează economia națională a țării analizate pentru completare și asigurarea proporțiilor și corelațiilor care asigură macrostabilitatea.

Modelele dezvoltate ale economiei mici, deschisă, corespund și unui model de economie închisă, deoarece modelul prezintă factorii care determină dacă o țară este un debitor sau un creditor pe piețele mondiale și cum politicile, în țară și în străinătate, afectează fluxurile de capital și mărfuri. În baza unei asemenea concluzii putem direcționa structural producția macroeconomică pentru a asigura desfacere și a asigura o evoluție cât mai bună.

Cunoaștem că orice funcție de producție se bazează pe elementele structurale ale funcției, așa cum a fost definită de Cobb – Douglas și apoi modernizată, adaptată și actualizată de mulți alții. În acest sens, modul în care am constituit funcțiile de producție, pe baza cărora rezultă ecuații, se

pot constitui modele asigurând o perspectivă a unei prognoze viabile pentru dezvoltarea economiei fiecărei țări.

Nu în ultimul rând, trebuie să concluzionăm că paritatea puterii de cumpărare este indicatorul cel mai sensibil care trebuie aplicat, și a constata dacă rezultatul activității economice desfășurate denotă eficiență sau aceasta va întâmpina o serie de dificultăți. Cu toate acestea, economia unei țări nu este atât de mică, sau atât de deschisă încât analiza să se facă perfect. De aceea, utilizăm în modelele econometrice și parametri reziduali, cei care înglobează efectul a o serie de alți factori care se pot întâlni în piață.

Bibliografie

1. Akçomaka, I.S. and Weel, B. (2009). Social capital, innovation and growth: Evidence from Europe, *European Economic Review*, no. 53 (5), 544-567
2. Anghelache, C. (2008). *Tratat de statistică teoretică și economică*, Editura Economică, București
3. Anghelache, C., Anghel, M. (2014). *Modelare economică. Concepte, teorie și studii de caz.*, Editura Economică
4. Căpanu, I and Anghelache, C. (2000). *Indicatorii economici pentru managementul micro și macroeconomic*, Editura Economică, București
5. Cicak, K., Soric, P. (2015). *The Interrelationship of FDI and GDP in European Transition Countries*. *International Journal of Management Science and Business Administration*, 1 (4), 41-58
6. Diaconu, A., Popovici, M., Mirea M., Samson, T. (2017), Efectul prețului asupra cererii de consum a populației, *Revista Română de Statistică - Supliment*, nr. 1, 37-47
7. Pistoiesi, B., Rinaldi, A. (2012). *Exports, imports and growth*, Elsevier in its journal *Explorations in Economic History*, 49 (2), 241-254